

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 29 lipca 2025 r.,

sprawy **M. B.**

skazanego z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a §1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 14 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 1428/24

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Malborku

z dnia 3 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 332/22

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 14 listopada 2024 r., sygn. V Ka 1428/24, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 3 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 332/22, który skazano M. B. za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. w zb. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich

pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, świadczenie pieniężne w wysokości 5 000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i zasądzono od M. B. na rzecz pokrzywdzonego P. W. nawiązkę w wysokości 10 000 zł.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 listopada 2024 r., sygn. V Ka 1428/24, kasację złożył adwokat Ł. R. – obrońca skazanego M. B.. W kasacji **zarzucił** wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej zaistniałej podczas procedowania przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, a mianowicie naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez nienależytą obsadę tego Sądu, gdyż w składzie sądu brała udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co doprowadziło do naruszenia prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy M. B. przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu przepisów art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – dalej powołana jako EKPCz. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości.

M. O. – Prokurator Rejonowy w Malborku, w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej (por. pismo z dnia 4 kwietnia 2025 r., sygn. [...])

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należy w realiach sprawy podzielić stanowisko M. O. – Prokuratora Rejonowego w Malborku, iż kasacja adwokata Ł. R. – obrońcy skazanego M. B., jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. W doktrynie podkreśla się, że kasacja oczywiście bezzasadna to taka kasacja, która bądź to już po jej analizie i skonfrontowaniu z materiałami sprawy, bez potrzeby głębszego w nie wnikania, bądź po takim wniknięciu, jest w sposób niebudzący wątpliwości niezasadna, gdyż stanowi jedynie polemikę z argumentacją sądu, którego orzeczenie zaskarża lub przedstawia argumentację nie mającą żadnego pokrycia w przepisach prawa albo nieprzystającą do realiów danego procesu lub wskazuje na

uchybień, jakie w ogóle w niepowtarzalnych realiach danej sprawy nie wystąpiły, albo na uchybień, które wprawdzie rzeczywiście wystąpiły, ale nie budzi żadnych wątpliwości, iż nie mogły one mieć istotnego wpływu na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia (por. np. T. Grzegorzczak, Kasacja jako nadzwyczajny środek zaskarżenia w sprawach karnych i jej skuteczność w praktyce, Państwo i Prawo 2015, nr 6, L. Paprzycki, Oczywista bezzasadność i oczywista zasadność kasacji, w: P. Hofmański, K. Zgryzek (red.), Współczesne problemy procesu karnego i wymiaru sprawiedliwości. Księga ku czci Profesora Kazimierza Marszała, Katowice 2003).

Jak wynika z treści art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie z art. 523 § 2 k.p.k. nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub w wypadku określonych w art. 521 k.p.k. (por. art. 523 § 4 k.p.k.). W niniejszej sprawie wobec M. B. orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jednakże z uwagi na to, że podniesiono w kasacji zaistnienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., skutkuje to uznaniem jej za dopuszczalną.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 listopada 1997 r., sygn. akt I KZP 30/97, OSNKW 1997, z. 11-12, poz. 92, uznał, iż problem należytej obsady ze względu na częstotliwość sytuacji, w której może on powstać, jak i ze względu na doniosłe skutki procesowe ewentualnego nieprzestrzegania tej obsady należy do tych kwestii, które powinny być bardzo precyzyjnie i jednoznacznie rozumiane w praktyce. Nienależyta obsada sądu zachodzi wtedy, gdy skład sądu orzekającego w konkretnej sprawie jest różny od tego, który jest przewidziany w ustawie do rozpoznawania spraw określonej kategorii, w sądzie danego szczebla i w określonym trybie. W postanowieniu z dnia 8 marca 2022 r., sygn. akt III KK 524/21, LEX nr 3410038, Sąd Najwyższy wskazał, że zarówno orzecznictwo, jak i doktryna procesu karnego przyjmowały, iż mówiąc o nienależytej obsadzie sądu chodzi tu o operowanie przez ustawodawcę kryteriami „ilościowymi”, a więc o sytuacje orzekania przez sąd w komplecie nieznanym ustawie (k.p.k.), już to z powodu zbyt „szerokiej” obsady tego sądu (obsady „ponadnormatywnej”; chociaż ta

kwestia akurat była uważana za dyskusyjną), bądź z powodu zbyt „wąskiej” (niedostatecznej) obsady orzekającego sądu. Podnoszono, że o sądzie nienależycie obsadzonym można mówić tylko w tych wypadkach, gdy skład sądu orzekającego w określonej sprawie nie jest w ogóle składem przez ustawę przewidzianym, ani składem na podstawie upoważnienia ustaw możliwym (dopuszczalnym) do wyznaczenia. Ogólnie ujmując należałoby mówić o sądzie nienależycie obsadzonym w każdym wypadku, gdy skład orzekający jest „mniejszy” niż przewidziany ustawowo jako podstawowy, chyba że ustawa dopuszcza ważne odstępstwo od tej reguły (por. H. Kempisty (w:) M. Mazur (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 1976, s. 573 - 574). Wskazywano, że cyt. „Nienależyta obsada sądu (to taka) obsada, która nie jest w ogóle znana ustawie albo jest wprawdzie znana ustawie, ale nie jest przewidziana dla danej kategorii spraw w sądzie danego szczebla czy w danym postępowaniu (...); dyskusyjne może być, czy nienależyta obsada sądu to każda nieodpowiadająca przepisom dla danego wypadku obsada sądu, tak szersza jak i węższa, czy jedynie obsada węższa” (T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2005, s. 1094). „Należyta obsada sądu musi zawsze spełniać wszystkie ilościowe i jakościowe wymogi ustawy, stawiane składom orzekającym w konkretnych sprawach karnych, które wynikają z przepisów k.p.k. i innych ustaw, w tym o tzw. charakterze ustrojowym (prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa o Sądzie Najwyższym). Zatem sądem nienależycie obsadzonym jest sąd w takim składzie, który nie jest w ogóle – w danym rodzaju spraw – przez ustawę przewidziany, ani też nie jest dopuszczalny do wyznaczenia w określonej kategorii spraw na podstawie upoważnienia ustawy (...). W nawiązaniu do (tego) poglądu stwierdzić więc należy, iż nienależytą obsadę sądu stanowi uchybienie polegające na odstępieniu od przewidzianej przez ustawę liczby członków składu orzekającego w danym rodzaju spraw lub niezachowanie ustalonych proporcji pomiędzy liczbą osób składu orzekającego o różnym statusie (sędziowie danego sądu i tzw. sędzia delegowany), a także na każdej innej nieprawidłowości nie stanowiącej udziału osoby nieuprawnionej” (S. Zabłocki (w.): Z. Gostyński (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 1998, s. 470-471).

Z kolei za osobę nieuprawnioną do orzekania, o której mowa **w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.**, uznaje się osobę, która nie ma uprawnienia do orzekania w jakimkolwiek sądzie np. sędziego zawieszonego w czynnościach służbowych przez sąd dyscyplinarny, bądź też nie ma uprawnienia do orzekania w danym sądzie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 stycznia 2002 r., sygn. akt V KZ 50/01, OSNKW 2002, z. 3 – 4, poz. 20, z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt IV KK 354/11, Lex Polnica nr 3108451).

Autor kasacji na poparcie swojego stanowiska powołał się na pogląd wyrażony w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20, zam. OSNK 2020, z. 2, poz. 7, Legalis nr 2273716. Należy jednak pamiętać, że wprawdzie w tej uchwale przyjęto, że cyt. „nienależyta obsada sądu **w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.** (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, **jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz**". W jej uzasadnieniu wskazano również m.in., że następcza kontrola spełnienia standardu bezstronności i niezawisłości sądu dokonywana jest w konkretnym postępowaniu i **ma charakter kontroli sądu, nie zaś poszczególnego sędziego**, jej przeprowadzenie nie rzutuje na możliwość udziału danego sędziego w składzie sądu przeprowadzającym inne postępowanie oraz nie może wiązać innego składu sądu. Przykładowo, w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt I KZP 13/21, LEX nr 3322328, stwierdzono, że nie jest wykluczone, iż nawet mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia

2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22, wskazano, że brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Orzekająca w składzie odwoławczym Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie apelacyjnej M. B. SSO X. Y., rzeczywiście została powołana na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Gdańsku w roku 2019 na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Z uzasadnienia uchwały tej Rady z dnia 28 czerwca 2019 r., Nr [...], wynika, że SSO X. Y. ukończyła studia prawnicze na Uniwersytecie [...] w 2002 r. z wynikiem bardzo dobrym, również z wynikiem bardzo dobrym zdała w 2005 r. egzamin sędziowski, natomiast w dniu 22 kwietnia 2009 r. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku, orzekała też w ramach delegacji w Sądzie Okręgowym w Gdańsku, zaś wizytator do spraw karnych tego Sądu przedstawił wysoką ocenę jej pracy orzeczniczej. W realiach niniejszej sprawy, ani skazany M. B., ani jego obrońca, w toku postępowania odwoławczego nie kwestionowali prawidłowości składu orzekającego Sądu Okręgowego w Gdańsku, nie sygnalizowali wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wyznaczonej do składu SSO X. Y., ani nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie Jej od udziału w tym postępowaniu. Taka postawa strony postępowania, stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że nawet w przypadku akceptacji poglądu o wadliwości w procedurze nominacyjnej SSO X. Y., udział Jej w składzie orzekającym nie narusza standardów prawa do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[J.J.]

[r.g.]